

INHOUD JAARVERSLAG OVER 2006

Ten geleide

Ontstaan / geschiedenis / betekenis voor de vrijeschoolbeweging

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie in de huidige omgeving

Het verlenen van financiële steun

Ondersteunde projecten in 2006

Financieel verslag 2006

Bestuur / Doelstelling

Slotwoord

TEN GELEIDE

Het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie biedt hierbij het jaarverslag over 2006 aan.

In april 2006 was de feestelijke presentatie van het bronnenboek voor de vrijeschoolleraars: *Ter verdieping van de vrijeschoolpedagogie*. In de afgelopen tientallen jaren was dit boek in de Duitse taal beschikbaar onder de titel *Zur Vertiefung der Waldorfpädagogik*. Omdat er voor veel collega's toch een taalbarrière ligt, is besloten om het boek in het Nederlands te vertalen en zo het gebruik hiervan op Nederlandse vrijescholen en Belgische steinerscholen te bevorderen. De vertaling is gemaakt door Hylcke Brandts Buys, waarbij dankbaar gebruik is gemaakt van reeds bestaande vertalingen van meditatieën en spreuken. De presentatie op 26 april was een vreugdevolle bijeenkomst, waaraan door ruim honderd leraren werd deelgenomen. De financiering en verspreiding van het boek, evenals de bijbehorende administratieve verwerking werd door bestuursleden van de Stichting verzorgd.

Verder werden er dit jaar weer heel verschillende initiatieven aangemeld en gehonoreerd met een schenking of lening.

Zie voor een korte omschrijving van de projecten verderop in dit verslag. Ook op de website www.stichtingrsp.nl worden de projecten vermeld.

Onze wens om het internationale werk van de Pädagogische Sektion in Dornach en de fundamentele onderzoeken ten behoeve van de vrijeschoolpedagogie ruimer te ondersteunen, blijft naast de ondersteuning van initiatieven voor het kleine kind, ook in het komende jaar actief in de aandacht.

De schildering van de omslag van dit jaarverslag is gemaakt door Gerbrechje van Gent uit Gouda.

Het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie

ONTSTAAN, GESCHIEDENIS EN BETEKENIS VOOR DE VRIJESCHOOLBEWEGING

Op 1 juni 1963 werd het Kleuterfonds opgericht. Vele vrije kleuterscholen konden in hun ontstaansfase worden geholpen, waarmee een stevige basis werd gelegd onder het hele vrijeschoolonderwijs in Nederland. Later werd dit kleuterfonds samen met andere fondsen gebundeld en kreeg de naam Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie, kortweg RSP. De deelfondsen konden in hoge mate - maar wel steeds onder de formele vlag van de Stichting - autonoom opereren.

Grote bekendheid had in de zeventiger jaren het *Fonds ter Bevordering van Opleiding en Begeleiding van Leraren in het Vrije School Onderwijs* - in de wandeling "het fonds met de lange naam" genoemd - dat met de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie werd geïntegreerd. De opleiding van vrijeschoolleraren en ook die van euritmisten - destijds nog niet door de overheid gesubsidieerd - werd financieel geholpen. Deze opleidingen zijn momenteel onderdeel van Hogeschool Helicon in Zeist.

Een ander bekend deelfonds was het *Landelijk Bovenbouw Fonds* die het opzetten van meerdere scholen voor voortgezet vrijeschoolonderwijs financieel mede mogelijk maakte.

Ook de Tobiassscholen, voor kinderen met ontwikkelingsproblemen, kregen vanuit het Tobiasfonds financiële ondersteuning.

Deze acties van de RSP, die over een groot aantal jaren heen hebben plaatsgevonden, zijn voor de ontwikkeling van de vrijescholen in Nederland, mede dankzij de inzet van zeer velen, van groot belang geweest.

Intussen heeft zowel het voortgezet vrijeschoolonderwijs als Hogeschool Helicon geen financiële ondersteuning van externe fondsen meer nodig door de overheidsfinanciering en de ouderbijdragen.

Het *Kleuter Fonds*, dat later het *Fonds voor het Kleine Kind* werd, is vanaf 2003 als deelfonds rechtstreeks onder het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie gekomen. Hieruit worden o.a. nieuwe initiatieven van peutergroepen en kinderdagverblijven gefinancierd.

Het *Arnold Henny Fonds* is een deelfonds, opgericht in 1997 dankzij een gift uit de nalatenschap van Arnold Henny. Het heeft ten doel om sociale initiatieven binnen de vrijeschoolbeweging te bevorderen.

De mandaatgroep voor dit fonds wordt gevormd door Rudolf Mees, Christof Wiechert en Ton ten Böhmer.

DE STICHTING VOOR RUDOLF STEINER PEDAGOGIE IN DE HUIDIGE OMGEVING

Al naar gelang de ontwikkelingen in de vrijeschoolbeweging verandert de positie en de taak van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie. In de zeventiger en de tachtiger jaren van de vorige eeuw moesten grote bedragen worden bijeengebracht voor de opleidingsinstituten en voor een levensvatbare ontwikkeling van het voortgezet vrijeschoolonderwijs. Inmiddels zijn al deze instellingen gesubsidieerd en heeft de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie momenteel meer een aanvullende financiële taak voor projecten die niet onder de subsidie vallen maar die wel belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van de vrijeschoolpedagogie.

Wat verstaan wij onder vrijeschoolpedagogie?

Vrijeschoolpedagogie is geen methodisch-didactisch systeem, maar eerder een **opvoedkunst**, en wel om datgene wat in de mens aan positieve vermogens verborgen ligt, te wekken, te voeden en tot ontplooiing te brengen. Om kinderen en jonge mensen te kunnen begeleiden op deze weg naar hun eigen menszijn, is het voor hun leraren van groot belang om te werken aan de inhoud en de eigen scholing met de antroposofie als bron. Rudolf Steiner heeft hiervoor vele praktische aanwijzingen en mogelijkheden gegeven. Onderzoeken die het werk bevorderen, worden waar mogelijk financieel ondersteund door de RSP. Het gaat dan vooral om onderzoek- en ontwikkelingsprojecten ten behoeve van de inhoudelijke versteviging van de basis van de vrijeschoolpedagogie die niet uit de gebruikelijke subsidies te financieren zijn.

Van groot belang voor de Nederlandse vrijescholen is ook het werk dat wordt geïnitieerd vanuit de internationale pedagogische sectie in Dornach, waarvoor de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie graag substantiële bedragen ter beschikking zou willen stellen.

Het kleine kind

Een warme en liefdevolle opvang en begeleiding van de kleinste kinderen, in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, is van essentieel belang voor hun toekomst en vormt tevens een belangrijk voorportaal van de vrijescholen. Daarom is het voor de RSP nog steeds een actueel speerpunt om financieel behulpzaam te zijn bij initiatieven ten behoeve van het kleine kind.

Samenwerking met de Vereniging van vrijescholen (Vvs)

In 2004 is na zorgvuldig overleg met het bestuur van de Vereniging van vrijescholen het convenant van 28 november 2000 tussen beide instellingen met wederzijdse instemming beëindigd. Hiermee heeft de samenwerking met de Vvs een andere vorm gekregen. Aanvragen kunnen nu rechtstreeks door het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie worden toegekend en hoeven niet te worden voorgelegd aan het bureau van de Vvs.

Samenwerking met de Iona Stichting

Omdat de Iona Stichting en de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie beide actief zijn om de pedagogie van Rudolf Steiner te bevorderen is tussen beide fondsen in september 2002 een convenant gesloten om jaarlijks de samenwerkingsmogelijkheden te verkennen.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie legt zich vooral toe op de (mede)financiering van kleinschalige initiatieven en onderzoeken op het gebied van de vrijeschoolpedagogie terwijl de Iona Stichting zich vooral richt op landelijke dan wel regionale activiteiten, waarvan duidelijk is dat deze een grote uitstraling hebben.

HET VERLENEN VAN FINANCIËLE STEUN

Aanvragen voor financiële steun uit de algemene reserve of uit het Fonds voor het Kleine Kind worden door het stichtingsbestuur beoordeeld. Zo nodig wordt nader contact met de aanvrager opgenomen, waarna het bestuur aan de hand van een aantal beoordelingscriteria een besluit neemt.

Bij de bespreking van de aanvragen wil het bestuur, naast het pedagogisch ontwikkelingsbelang, ook inzicht krijgen in de kans op succes van het project. De omvang van de vraag moet in redelijke verhouding staan tot de mogelijkheden van het fonds. Verder moet het project passen binnen de doelstelling van de Stichting en moeten er geen andere kansrijke financieringsmogelijkheden bestaan.

Aanvragen ten laste van het Arnold Henny fonds worden beoordeeld door de beherende mandaatgroep. Deze spreekt vervolgens een oordeel uit dat als advies ter finale besluitvorming aan het stichtingsbestuur wordt voorgelegd.

De vastgestelde speerpunten van beleid van de Stichting leiden tot prioriteiten bij het toekennen van bijdragen.

Deze speerpunten zijn:

- het bevorderen van activiteiten op pedagogisch gebied ten behoeve van het kleine kind (van vóór de kleuterschoolleeftijd)
- het bevorderen van onderzoek- en ontwikkelingswerk ten behoeve van de vrijeschool-pedagogie, landelijk en internationaal

ONDERSTEUNDE PROJECTEN IN 2006

☀ **Ter verdieping van de vrijeschoolpedagogie**

Reeds lang bestond de wens om het bronnenboek voor vrijeschoollerares ook beschikbaar te hebben in de Nederlandse taal. In 2005 is gewerkt aan de vertaling van het boek dat esoterische teksten en adviezen van Rudolf Steiner bevat voor de leraren van de eerste Waldorfschool in Stuttgart. Op 26 april 2006 is het boek aan de Nederlandse schoolbeweging aangeboden tijdens een feestelijke lerarenbijeenkomst.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft, in samenwerking met de Conferentie van de Pedagogische sectie in Nederland, de zorg op zich genomen voor vertaling en verspreiding van het boek aan de vrijescholen in Nederland en de steinerscholen in België. De eerste druk van 1500 exemplaren heeft zijn weg naar de scholen zo snel gevonden dat eind 2006 een tweede druk nodig was.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft de vertaling en uitgave van het boek financieel mogelijk gemaakt met een renteloze lening. Door de verkoop van de boeken is deze inmiddels afgelost; de verdere opbrengsten worden besteed aan de tweede druk en aan ondersteuning van de Pädagogische Sektion in Dornach.

☀ **Rondbrief van de Pädagogische Sektion in Dornach.**

Eén van de afdelingen van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap in Dornach is de pedagogische sectie waarvan Christof Wiechert de coördinator is. Hij heeft assistentie van twee mensen. Het is onvoorstelbaar hoeveel werk er vanuit Dornach door deze drie mensen wordt verzet ten behoeve van de internationale vrijeschoolbeweging. Naast begeleidingsprojecten van en contacten met scholen in de wereld, het organiseren van internationale lerarenbijeenkomsten, cursussen, e.d. wordt er ook enkele malen per jaar een tweetalige (Engels/Duits) Rondbrief uitgegeven, die naar alle scholen over de hele wereld gaat. Inhoudelijke artikelen en verslagen van projecten die voor de vrijescholen van wezenlijk belang zijn, worden zo ter kennis gebracht en op veel scholen ook grondig bestudeerd en ter hand genomen. Zie ook: www.goetheanum-paedagogik.ch

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft ook dit jaar met een schenking van € 3000,- aan dit belangrijke initiatief financieel bijgedragen.

☀ **Theatre of the Stars**

Nadat in 2005 een bijdrage was gegeven aan de euritmie-uitvoeringen in Nederland van het Noorse sprookje *De prinses die naar het hart van de aarde ging*, is dit verhaal inmiddels ook in het Engels en in het Italiaans vertaald en hebben een aantal succesvolle tournees plaats gevonden in Italië, Canada, USA, Engeland, Schotland, Wales en Ierland, waar 22000 kleine en grote mensen van dit sprookje hebben genoten bij de ruim honderd voorstellingen. Bij de tournees is gebleken dat er een grote behoefte bestond aan een lichte, demonteerbare toneel- en belichtingsstructuur waardoor er ook in ruimtes zonder toneelvoorzieningen snel een goed toneel kan worden opgebouwd. *De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft dit nieuwe project ondersteund met een schenking van € 1.000,- en een renteloze lening eveneens van € 1.000,-.*

☀ **Kinderdagverblijf De Kroost in Zeist**

In de afgelopen 11 jaren hebben al vele kinderen via deze kinderopvang hun verdere weg naar de vrijescholen gevonden. De boerderij waarin de opvang is gehuisvest, is verbouwd en aangepast en de kinderen kunnen er heerlijk spelen. Voor een PR-actie was nog extra geld nodig om meer ouders te attenderen op deze mogelijkheid om hun kindje overdag in een antroposofisch verantwoorde omgeving met mooi speelgoed en verantwoorde voeding onder te brengen. Zie verder: www.deKroost.nl
De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft € 500,- uit het Fonds voor het Kleine Kind beschikbaar gesteld voor deze actie.

☀ **Internationaal Euritmie-forum**

De 10C-klas van de Stichtse Vrije School had gewerkt aan een sprookje: *Het meisje dat voorgaf een jongen te zijn*. Dit is in mei 2006 opgevoerd bij het Internationaal Euritmie-Forum in Witten-Annen waar leerlingen en studenten van verschillende scholen en nationaliteiten hun werk aan elkaar presenteerden. Het was een unieke kans voor de leerlingen van deze klas om aan dit forum mee te kunnen doen.
De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft hieraan een bijdrage van € 250,- gegeven.

☀ **Conferentie van de Pedagogische sectie in Nederland**

De Conferentie van de Pedagogische sectie is indertijd ontstaan uit de Overlegkring van het Vrij Pedagogisch Centrum (VPC). Bij de reorganisatie is het VPC een onderdeel geworden van de Vereniging van vrijescholen. De Conferentie van de Pedagogische sectie is gebleven. Hieraan nemen ongeveer 25 mensen deel uit alle deelgebieden van de vrijeschoolbeweging. Er zijn een zestal bijeenkomsten per jaar waar uitgewisseld wordt over actuele vraagstukken binnen de schoolbeweging. De kosten worden grotendeels gedekt door bijdragen van de Vvs en de Antroposofische Vereniging in Nederland.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft dit werk ondersteund met een bedrag van € 1.000,-.

☀ **Bothmergymnastiek-opleiding in Nederland**

Twee vrijeschoolleraren uit Maastricht hebben het initiatief opgepakt om in Nederland een vierjarige opleiding te starten voor Bothmergymnastiek onder auspiciën van Bothmer-Movement-international (BMI). Als voorbereiding volgden zij beiden trainingen in Duitsland en Engeland, dit alles naast hun fulltime lerarenbaan. Inmiddels is in januari 2007 de eerste cursus in Nederland gestart.

Bothmergymnastiek wordt op vrijescholen gegeven tijdens de gymlessen. De opleiding is bedoeld voor leraren, therapeuten en voor eenieder die deze opleiding belangrijk vindt voor de eigen ontwikkeling.

Zie voor verdere informatie: www.bothmer-movement.com

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft in 2006 aan reis- en advertentiekosten € 1.000,- bijgedragen om dit voor de vrijescholen zo belangrijke initiatief te ondersteunen.

☀ **World Wide Initiative for Early Childhood Care (WWIEEC)**

Deze (antroposofische) internationale organisatie is een werkgroep binnen de *Internationale Vereinigung der Waldorf Kindergärten*. Deze wil een ondersteunende rol spelen in het veld van het heel kleine kind van 0-3 jaar. Het WWIEEC organiseert jaarlijks een overleg met afgevaardigden uit verschillende landen. Eenmaal per drie jaar wordt een grote internationale conferentie georganiseerd voor peuterleidsters en jonge ouders. In 2006 vond het jaarlijkse overleg plaats in Kopenhagen, Denemarken.

Sinds 2006 wordt een gedeelte van de reiskosten van de Nederlandse afgevaardigde door de Vereniging van vrijescholen vergoed.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft een deel van de reiskosten voor deze bijeenkomst, € 92,93 betaald uit het Fonds voor het Kleine Kind.

☀ **Boekuitgave: “Toon wat je kunt” van Rüdiger Iwan**

Dit boek beschrijft de voordelen en mogelijkheden van de zgn. portfoliomethode, waarmee vrijeschoolleerlingen hun individuele ontwikkeling kunnen aantonen. Het is een goed middel om tot het ideaal van een opvoeding tot vrijheid te komen. Door de jaren heen verzamelen de leerlingen hun werk, hun verslagen en projecten en maken daaruit hun keuze om aan de openbaarheid te tonen hoe hun leerweg tot dan toe is geweest. Enerzijds sluit dit aan bij de toenemende vraag vanuit de overheid naar registratie, anderzijds is het een kans voor de vrijeschoolleerling om te laten zien wat ze, ook aan extra's, hebben meegekregen.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft de boekuitgave mede mogelijk gemaakt met een schenking van € 1.000,- aan de Rudolf Steiner Academie in Antwerpen.

☀ **Het Daglicht, kleinschalige kinderopvang Utrecht**

Er was dringend behoefte aan een grote wandkast in de crèche-ruimte om zo meer rust en ruimte te creëren voor de gastkinderen. Door een overzichtelijke indeling en een open opstelling werden de kinderen nog meer gestimuleerd in hun vrije spel, in het lezen en knutselen en kregen ze plezier in het samen op orde houden van de ruimte.

Dit project is uit het Fonds voor het Kleine Kind ondersteund met € 440,-

☀ **Rudolf Steiner School of Ann Arbor**

Voor de (ongesubsidieerde) vrijeschool in Ann Arbor in Michigan (USA) zijn donkere tijden aangebroken door de crisis die in de hypotheekwereld aldaar is ontstaan. Professor Ernst Katz, 94 jaar, antroposoof en van oorsprong Nederlander, was gevraagd om bij dit probleem te helpen, hetgeen hij met bewonderenswaardige inzet en energie heeft gedaan. Ons fonds heeft een schenking gedaan voor een bijscholingsproject voor de leraren omdat daarvoor in deze omstandigheden geen geld beschikbaar was.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft € 1200,- overgemaakt voor dit nascholingsproject.

☀ **Conferentie “Waarden, Deugden en Ruimte voor Ontwikkeling”**

Op 25 maart 2006 werd in de Congreszaal van het Geert Groote College in Amsterdam een conferentie gehouden over *waarden en normen*. Er is een groeiend besef dat de tijd voorbij is dat waarden en normen van bovenaf kunnen worden opgelegd en van buitenaf gehandhaafd kunnen worden. In de moderne democratische rechtsstaat zijn de burgers zelf aan zet om verantwoordelijkheid te nemen. Dit vraagt om ruimte voor ontwikkeling, waarin geleerd kan worden van gunstige en ongunstige ervaringen. Omdat in opvoeding en onderwijs de basis wordt gelegd voor de morele ontwikkeling van de mens, is er ook ruimschoots aandacht besteed aan de voorwaarden voor de ontwikkeling van waarden en deugden bij kinderen en jongeren, thuis en op school.

Deze bijeenkomst was georganiseerd vanuit de Sectie voor Sociale Wetenschappen van de Antroposofische Vereniging in Nederland (AViN). Er waren ruim 200 deelnemers. Naast de voordrachten waren er 27 werkgroepen om het thema voor de diverse maatschappelijke terreinen verder uit te diepen. Enkele werkgroepen waren van direct belang voor de vrijeschoolbeweging. Daarom heeft onze Stichting ook een financiële bijdrage gegeven aan dit evenement.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft deze conferentie ondersteund met € 1.500,- (reeds in balans eind 2005 opgenomen).

☀ **Speelgoed verzenden naar Zuid Afrika**

Tijdens de Michaelactie in september 2005 heeft een negende klas van de Stichtse Vrije School speelgoed verzameld en gerepareerd voor kinderen in Zuid Afrika. De verzending van dit met liefde en enthousiasme verzamelde speelgoed bleek echter onverwacht duur uit te vallen.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft met € 500,- ruim de helft van de verzendkosten gefinancierd.

☀ **Onderzoek Helicon-studenten**

Twee derdejaars studenten van de Hogeschool Helicon hebben in mei hun vrije stage benut om bij de Hongaarse opleiding voor vrijeschoolleraars in Solymar twee weken mee te doen, gesprekken te hebben met studenten en opleiders om te komen tot een netwerk - voorlopig Europees, maar in de toekomst wellicht ook wereldwijd -

waarin uitwisseling van studenten in het curriculum van de opleiding wordt opgenomen.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft de reiskosten voor de studenten betaald, € 291,--.

☀ **Mastersopleiding voor leraren**

In september 2006 is aan de Hogeschool Helicon in samenwerking met University of Plymouth (UK) een masteropleiding Special Educational Needs gestart om leraren in staat te stellen om naast de onderwijstaak hun onderzoeksproject in drie jaar tijd uit te bouwen tot een doctoraalscriptie. De resultaten hiervan kunnen belangrijk zijn voor de hele vrijeschoolwereld. Aan één persoon is een ondersteuning toegezegd uit het Hennyfonds; aan twee personen is voor de eindschrijftie een bedrag toegezegd uit het Algemene Fonds.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft uit het Hennyfonds € 1.000,- voor 2006 overgemaakt, voor 2007 en 2008 in dit fonds € 3.000,- gereserveerd en in het Algemene Fonds is € 2.000,- gereserveerd voor de financiële ondersteuning van de eindschrijfties in 2008.

☀ **Studentenjaarboek 2005-2006 Vrije Hogeschool in Driebergen**

De jaarboekcommissie van de groep studenten die in het jaar 2005-2006 hun horizon tijdens het propedeutisch jaar in Driebergen heeft verbreed, vroegen een financiële steun voor het uitbrengen van hun jaarboek met als tegenprestatie een advertentie hierin van de Stichting RSP.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft deze vraag ondersteund met € 100,-.

☀ **Stichting Kids and Science, Uitvinder worden doe je zo!**

Regelmatig wordt de Stichting op de hoogte gehouden van de voortgang van dit project waarvoor in 2005 een kleine startsubsidie is gegeven. Zie voor verdere informatie en nieuws: www.kidsandscience.org
Verschillende organisaties en bedrijven geven nu ook financiële ondersteuning omdat het belang van dit initiatief wordt ingezien.

FINANCIËEL VERSLAG

Het vermogen van de stichting bestaat uit een algemene reserve en de reserves van deelfondsen.

De middelen worden liquide aangehouden, opdat steunverleningen vlot te verstrekken zijn.

De balans per ultimo 2006 ziet er gecompriemd als volgt uit:

ACTIVA		PASSIVA	
Toegezegde schenkingen	6.278	Algemene reserve	70.435
Liquide middelen	95.302	Reserves deelfondsen	32.295
Leningen u/g t/m 2005	14.000	Reservering	
Leningen u/g 2006	3.500	steuntoekenning 07/08	5.000
		Nog te betalen	11.350
	-----		-----
	119.080		119.080
	=====		=====

De exploitatierekening over 2006 ziet er gecompriemd als volgt uit:

BATEN		LASTEN	
Ontvangen en toegezegde schenkingen	5.338	Steunverlening uit:	
Ouders van Vrije School		- Algemeen Fonds	6.842
Den Haag	6.278	- Fonds Kleine Kind en	
Ter verdieping	13.889	Hennyfonds	4.533
		PR, secr. en adm.kosten	3.370
		Ter Verdieping, 1 ^e druk	6.327
		Saldo	4.433
	-----		-----
	25.505		25.505
	=====		=====

Uit het fonds Algemeen is een dotatie gedaan van € 10.000,- aan het Fonds voor het Kleine Kind.

BESTUUR

Eind 2006 was het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie als volgt samengesteld:

Mw Kitty Steinbuch, voorzitter

Mw Tiny Saal, secretaris

Hr Theo Helling, penningmeester

Mw Hetty Huese, bestuurslid

Hr Roelof Jan Veltkamp, bestuurslid

Hr Rudolf Mees, als grondlegger van het fonds en erelid, is nog steeds actief betrokken als adviseur van onze Stichting.

DOELSTELLING

In artikel 2 van de statuten wordt vermeld dat de stichting ten doel heeft “het bevorderen van de pedagogie van Dr. Rudolf Steiner in het algemeen, zowel binnen als buiten Nederland en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords”.

Daartoe beoogt de stichting gelden te verwerven uit schenkingen, erfstellingen en legaten, subsidies en donaties, beleggingen en andere baten.

SLOTWOORD

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft behoefte aan bijdragen van mensen die de vrijeschoolpedagogie een warm hart toedragen.

Met name de ondersteuning van onderzoek- en ontwikkelingswerk ten behoeve van de vrijeschool-pedagogie, landelijk en internationaal, vergen extra aandacht. Ook de activiteiten op pedagogisch gebied ten behoeve van het heel kleine kind zijn van groot belang voor een verantwoorde opvang in de voorschoolse fase.

Zonder de financiële steun van donateurs is dit werk niet mogelijk!

Bijdragen kunnen worden overgemaakt naar
bankrekening nummer 21.21.96.405
t.n.v. de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie te Zeist.

Het postadres van de stichting is:
Damhertlaan 129
3972 DD Driebergen

E-mail: info@stichtingrsp.nl

Website: www.stichtingrsp.nl